

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

FULLGÖRANDE AV LÄROPLIKTEN I HEMUNDERVISNING

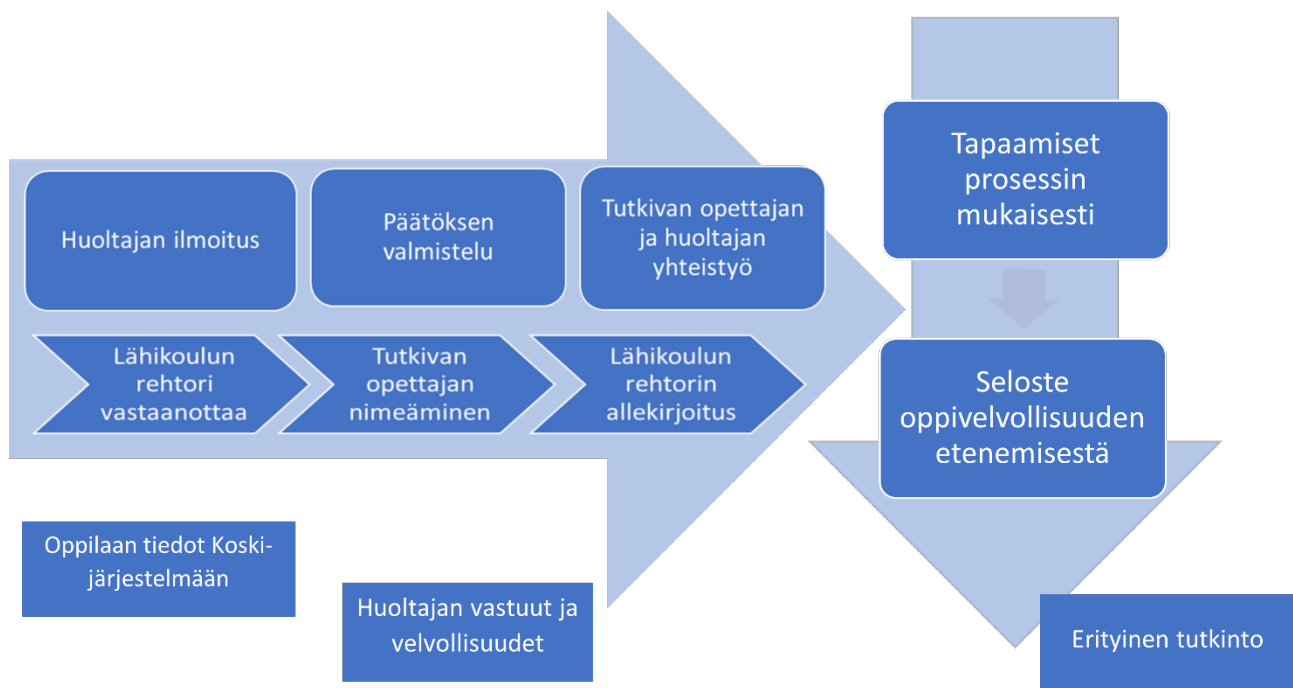
KRISTINESTADS VERKSAMHETSMODELL

1.8.2022

Godkänd i finskspråkiga utbildningsnämnden 28.11.2022

Godkänd i svenskspråkiga utbildningsnämnden 21.2.2023

Hemundervisningsprocessen i Kristinestad

Då vårdnadshavaren har beslutat att den läropliktiga inte deltar i undervisning som ordnas i enlighet med lagen om grundläggande utbildning fyller hen i blanketten *Anmälan om överföring till hemundervisning* och skickar in den till elevens närskola i kommunen (bilaga 1).

Till beslutet om hemundervisning som skickas till vårdnadshavaren bifogas ett dokument med en beskrivning av vårdnadshavarens och utbildningsanordnarens ansvar och skyldigheter.

En elev som övergår till hemundervisning ska ges ett skiljebetyg från den skola i vilken hen fått undervisning. Om eleven inte gått i närskola ska elevens elevkort flyttas till närskolan. Närskolan ska för den elev som är i hemundervisning införa uppgifter i Koski om att den läropliktiga inte deltar i undervisning som ordnas enligt lagen om grundläggande utbildning.

Ansvar och skyldigheter

Vårdnadshavarens ansvar

I enlighet med lagen om grundläggande utbildning § 26 ska den läropliktiga delta i den grundläggande utbildningen som hemkommunen ordnar eller annars förvärva kunskaper som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs. **Då vårdnadshavaren tar över ansvaret för att barnet fullgör sin läroplikt får** vårdnadshavaren ett helhetsmässigt ansvar för barnets undervisning och för att stöda barnets inläring. **Ordandet av studierna** för läropliktiga i hemundervisning **definieras i de allmänna målen i lagen om grundläggande utbildning och förordningen om grundläggande utbildning** samt bestämmelserna om målen för och innehållen i olika läroämnen samt bedömning av eleven och betyg som ingår i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2014).

- ✓ **Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2014)**
- ✓ **A1-språket i årskurserna 1–2 i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2019)** (trädde ikraft 1.1.2020)
- ✓ **Bedömning av elevens lärande och kunskande i den grundläggande utbildningen. Utbildningsstyrelsen 10.2.2020.** (Godkänts i finskspråkiga utbildningsnämnden i Kristinestad 15.6.2021)

En viss flexibilitet i ordandet av undervisningen enligt författningarna gäller endast de som går i skola. Därför kan en läropliktig som studerar hemma till exempel inte befrias från studier i något gemensamt läroämne som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Lärokurserna kan inte heller individualiseras eftersom **beslut om särskilt stöd kan fattas endast för elever som studerar i skola**. Vårdnadshavaren ansvarar således för det att ett barn i hemundervisning studerar enligt innehållet och målen i läroplanen för den grundläggande utbildningen i alla läroämnen. I den grundläggande utbildningens lärokurs ingår följande gemensamma läroämnen:

- modersmål och litteratur
- det andra inhemska språket, finska eller svenska
- främmande språk
- omgivningslära
- hälsokunskap
- religion eller livsåskådningskunskap
- historia
- samhällslära
- matematik
- fysik
- kemi
- biologi
- geografi
- gymnastik
- musik
- bildkonst
- slöjd
- huslig ekonomi.

En läropliktig som studerar i hemundervisning behöver inte studera valfria ämnen eller konst- och färdighetsämnen inom ramen för de valfria timmarna. Inte heller elevhandledning behöver ingå i den hemundervisning som på vårdnadshavarens ansvar ska ges den läropliktiga.

Vårdnadshavaren ansvarar för ordnandet av studierna till exempel undervisningen och anskaffningen av nödvändiga läromedel och studieverktyg. Då vårdnadshavaren får meddelande om att en övervakande lärare utsetts och avläggande av läroplikten i hemundervisning ska **hen genast kontakta övervakande läraren** för att komma överens om ett första möte.

Vårdnadshavaren ska se till att hens barn efter avlagd lärokurs i grundläggande utbildning söker sig till fortsatta studier i enlighet med läropliktslagen. **Skyldigheten att söka till vidareutbildning** gäller alla elever under 18 år. Läroplikten upphör då barnet fyller 18 år.

Om vårdnadshavaren senare anmäler eleven till skolan och eleven inleder skolgången eller om eleven flyttar bort från Kristinestad ska detta meddelas skriftligen per brev eller per e-post till **skolbyrån** i Kristinestad. I Koski registreras då datum för när hemundervisningen upphörde.

Vårdnadshavaren ska lämna in den övervakande lärarens redogörelser om den läropliktigas framsteg i den grundläggande utbildningen.

Utbildningsanordnarens ansvar

Enligt lagen om grundläggande utbildning (§ 26) ska boendekommunen övervaka hur den läropliktiga framskrider i sina studier om hen inte deltar i undervisningen i skolan. Den övervakande läraren övervakar och bedömer hur den läropliktiga framskrider i sina studier. Den övervakande läraren utses bland lärarna i den läropliktiges närskola enligt rektorns övervägande. Rektorn kommer överens om detta med ifrågavarande lärare. Efter detta utser bildningsdirektören övervakande lärare utgående från rektorns förslag. Rektorn ska läsårsvis se till att läropliktiga som är i hemundervisning har en övervakande lärare och att läraren informeras om det i början av läsåret.

Träffar för genomgång av de läropliktigas framsteg för årskurserna 1–8 ordnas ca 1–2 gånger/läsår. I slutet av läsåret gör den övervakande läraren en skriftlig utredning om barnet har uppnått de mål som fastställs för ifrågavarande årskurs. Utredningen skickas både till vårdnadshavaren och utbildningsanordnaren.

Om vårdnadshavaren vill att barnet får ett betyg som motsvarar den grundläggande utbildningens betyg i vilket man konstaterar avlagda studier och ger en verbal bedömning eller nummervitsord för kunskapsnivån ska barnet delta i en **särskild examen** i enlighet med § 38 i lagen om grundläggande utbildning. Vid examen bedömer den övervakande läraren i samarbete med övriga yrkesutbildade inom utbildningsbranschen den läropliktiges kunskapsnivå i förhållande till de mål som fastställts i läroplanen. En läropliktig som avlagt en särskild examen ges ett betyg över helt eller delvis avlagd lärokurs inom grundläggande utbildning.

- ✓ **Bedömning av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen (2019)** (trädde ikraft 1.8.2020)
- ✓ **Bedömningskriterier för slutbedömningen i den grundläggande utbildningen (2020)** (trädde i kraft 1.8.2021).

Särskild examen som stadgas i lagen om grundläggande utbildning (§ 38) kan ordnas av den som har tillstånd att anordna grundläggande utbildning. Utbildningsanordnaren beslutar om ordnande av särskild examen ⁽¹⁾. Staden Kristinestad ordnar inga tillfällen för avläggande av särskild examen.

⁽¹⁾Finskspråkiga utbildningsnämnden. Bedömning av lärande och kunskaper i den grundläggande utbildningen. 15.6.2021

Enligt läropliktslagen (§ 10) ska den läropliktiga genom de riksomfattande ansökningsförfarandena eller på annat sätt söka till sådan utbildning som avses i § 4 före utgången av den sista årskursen inom den grundläggande utbildningen. Vårdnadshavaren ansvarar för att skyldigheten att ansöka till utbildning uppfylls. Den övervakande läraren ska för sin del handleda och övervaka att den läropliktiga som är i hemundervisning uppfyller sin skyldighet att söka till utbildning.

Om vårdnadshavaren försummar tillsynen över sitt barn under hemundervisningen ska en begäran om utredning inlämnas till polisen (Lagen om grundläggande utbildning, 45 §).

Uppföljande och bedömning av framsteg i läroplikten

Den övervakande läraren har till uppgift att utreda och utvärdera den läropliktiges framsteg i studierna. Den övervakande läraren informerar hemmet om övervakningens principer och de praktiska arrangemangen.

Vad bedömer den övervakande läraren?

- Har barnets studier framskridit i enlighet med de årskursvisa målen och innehållen som antecknats i läroplanen.
- Läroämnena som är gemensamma för alla, inga valfria ämnen eller elevhandledning (lagen om grundläggande utbildning § 11).
- Bedömningen kan grunda sig på många olika prestationer. I granskningstillfällen undersöks framstegen bland annat med hjälp av diskussioner, skriftliga och muntliga prov och prestationer samt andra typer av tilläggsprestationer. Tilläggsprestationer kommer särskilt ifråga när man utreder den läropliktigas framsteg i konst- och färdighetsämnena.
- Bedömningen görs på allmän nivå, inga vitsord ges.
- En elev som är i hemundervisning får inget betyg utan den övervakande läraren sammanställer en **skriftlig rapport** över bedömningen. Rapporten skrivs ut och undertecknas av den övervakande läraren och sänds till vårdnadshavaren och undervisningsanordnaren.
- Om vårdnadshavaren vill att den läropliktiga ska få ett betyg som motsvarar betyget inom den grundläggande utbildningen där avlagda studier konstateras och en bedömning eller nummervitsord om kunskapsnivån ges ska den läropliktiga delta i särskild examen som ordnas i enlighet med lagen om grundläggande utbildning § 38.

Uppföljning av framsteg i årskurs 1–2

- Vid den första diskussionen igenomgås vårdnadshavarens och kommunens skyldigheter och ansvar.

- Vårdnadshavaren presenterar planen för elevens lärande för den övervakande läraren på hösten.
- Uppföljning och bedömning ordnas vid behov och enligt den övervakande lärarens prövning i slutet av höstterminen.
- Uppföljning och bedömning på våren, skriftlig rapport över framstegen i studierna.
- Utvärdering- och utvecklingssamtal efter år 2 vid behov och enligt den övervakande lärarens övervägande (MO, MA).

Uppföljning av framsteg i årskurs 3–5

- Vårdnadshavaren presenterar planen för elevens lärande för den övervakande läraren på hösten.
- Vid behov och enligt den övervakande lärarens prövning ordnas uppföljning och bedömning i slutet av höstterminen.
- Uppföljning och bedömning på våren, skriftlig rapport över framstegen i studierna.

Uppföljning av framsteg i årskurs 6–7

- Vårdnadshavaren presenterar planen för elevens lärande för den övervakande läraren på hösten.
- Vid behov och enligt den övervakande lärarens prövning ordnas uppföljning och bedömning i slutet av höstterminen.
- Uppföljning och bedömning på våren, skriftlig rapport över framstegen i studierna
- Vid höstens eller vårens uppföljningsträff diskuteras ärenden som ska beaktas i övergångsskedet, bl.a. vilka lärokurser som slutförts och påbörjas
 - i planen beaktas möjligheterna till slutbedömningen.
- Utvärderings- och utvecklingssamtal inför år 7 vid behov och enligt den övervakande lärarens övervägande (MO, MA).

Då en läropliktig som är i hemundervisning övergår från lågstadiet till högstadiet ska lågstadiet överföra uppgifterna om den läropliktige som är i hemundervisning till den mottagande skolan.

Uppföljning av framsteg i årskurs 8

- Vårdnadshavaren presenterar planen för elevens lärande för den övervakande läraren på hösten.
- I planen beaktas möjligheterna till slutbedömning.
- Uppföljning och bedömning vid behov i slutet av höstterminen eller före vinterlovet.
- Uppföljning, bedömning och preliminär planering av år 9 på våren. Skriftlig rapport över den läropliktigas framsteg.
- Dessutom eventuella prestationer i slutskedet som särskild examen.

Uppföljning av framsteg och läroplikten i år 9

I augusti ordnas en diskussion i vilken

- den övervakande läraren presenterar bedömningsmetoderna och -principerna i avslutningsskedet

- Den övervakande läraren presenterar skyldigheten att ansöka till utbildning på andra stadiet. Den övervakande läraren kan begära att vårdnadshavaren utarbetar en plan och sänder inom överenskommen tid. Den övervakande läraren leder och övervakar processen.
- Den grundläggande utbildningens lärokurs eller en del av den kan avläggas genom en särskild examen som avses i lagen och förordningen om grundläggande utbildning. (Kristinestads stad ordnar inga tillfällen för avläggande av särskild examen).
- Eleven kan avlägga särskild examen i en annan kommun.
- En läropliktig som deltar i en särskild examen ska visa att hens kunskaper och färdigheter motsvarar kunskaperna och färdigheterna som beskrivs i den grundläggande utbildningens lärokurs för olika läroämnen.
- Särskild examen avläggs åtminstone i alla gemensamma ämnen som beskrivits i § 11 i lagen om grundläggande utbildning.
- Särskild examen kan också på vårdnadshavarens önskan avläggas i enskilda läroämnen eller i alla läroämnen i en årskurs.

Särskild examen

- Ordnas i de gemensamma läroämnena som enligt lagen om grundläggande utbildning (11 §) är modersmål och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, omgivningslära, hälsokunskap, religion eller livsåskådning, historia, samhällslära, matematik, fysik, kemi, biologi, geografi, gymnastik, musik, bildkonst, slöjd och huslig ekonomi. Den grundläggande utbildningen kan avläggas i en särskild examen utan att studera valfria timmar konst- och färdighetsämnen och valfria ämnen.
- Särskild examen ordnas huvudsakligen en gång per år i slutet av vårterminen. Genomförs i enlighet med uppgjort avtal i helheter om cirka 2–3 läroämnen.
- De riktgivande tidpunkterna för helheterna överenskomms i mån av möjlighet av den som avlägger examen och med hens vårdnadshavare.
- Utbildningsanordnaren bestämmer tiden och platsen för examen.
- Färdighets- och konstämnen
 - en del av prestationerna kan genomföras genom att enligt skild överenskommelse delta i en grupps verksamhet (en mångsidig granskningsmöjlighet ska beaktas)
 - enligt skild överenskommelse kan man ordna möjlighet till prov på kunnande (särskilt om man har flera deltagare!) • fritidsintresse kan tas i beaktande om tränaren/ledaren fastställer innehållet i träningarna med sin underskrift
- Valfria ämnen bedöms inte
- Vid sista bedömningstillfället har eleven möjlighet att höja vitsorden.
- Intyget ska ha rubriken *Särskild examen inom grundläggande utbildning*

Ersättning som betalas till övervakande lärare samt för ordnande av särskild examen

Till den övervakande läraren betalas en ersättning enligt grunderna för övertimarvode för genomgången av läroplanen, uppföljningen av läroplanen och övervakningstillfällen på basis av den arbetsmängd som använts. För uppföljningen och bedömningen av hur den läropliktige framskrider i sina studier ska sammanlagt användas högst 8 timmar per läsår.

Den övervakande lärarens arbetsmängd på olika årskurser borde vara följande:

-2–4 timmar per läsår för en läropliktig i årskurserna 1–6

-3–8 timmar per läsår för en läropliktig i årskurserna 7–9.

Arrangemanget överenskomms med egen förman efter att vårdnadshavaren inlämnat meddelande om hemundervisning.

För ordnande av särskild examen betalas ersättning enligt grunderna för övertimarvode till övervakande läraren samt eventuellt till andra bedömande lärare. Lärarnas arbetsmängd borde vara rimlig, cirka en timme per elev i hemundervisning och läroämne.